

og op til Departementschefen i ethvert Ministerium, har en Tjælelse af Situationens Dødhed og af, at de ved at arbejde i disse Forslag sættes til at arbejde paa alt dette som til en Makulaturforretning — jeg havde nær sagt til Bestæmmelse, jeg vil sige til Ilden Vre for os Alle sammen? Hvor anderledes vilde det ikke kunne gaa, naar disse Mænd kunde arbejde for et Ministerium, som havde Vind i Seilene, og som kunde, befrugtet af Befolkningens Ønsker og Altraaer, forelægge sine Opgaver til Gjennemførelse med Forventning om, at de atter kom ud i Livet i Lovsform, løste hæmmende Baaend og bragte nye Kræfter til Virksomhed? Dette Dødhedens Maskineri, som disse af Staten lønede Mænd i den røde Bygning maa træde i, det er spildte Kræfter uden Vige. Men nu er det sket, og nu begynder 168 valgte Mænd paa samme dødbringende Arbejde. Tro de Herrer, at der kan blæses Liv i alt det Dødsbøtte under det nuværende Ministerium? Hvilket Lovforslag vil komme frem under alt dette? Jeg haaber, at Finantsloven kommer ud, men tilvisse, der er ingen stor Udsigt dertil; thi den høitærede Minister byder os i dette Finantslovsforslag det Samme, som han veed, vi ere valgte paa at sige Nei til. Men jeg vil dog haabe paa en Finantslov; lad os for Statens Skyld faa en god og omhyggelig Finantslov; men med Hensyn til at blæse Liv i alt det Dvrige er det saa ikke en forfærdelig pinlig Tjælelse at skulle tage fat paa dette Arbejde, er det værdt for 168 kaarne Mænd at skulle arbejde derpaa i maaste 4 à 10 Maanedre? Jeg gaar dertil uden Forventning, uden Tro paa, at Noget bliver udrettet. Derfor har jeg sølt Trængsel til personlig at aflægge mit Bidnesbyrd. Naar alle Embedsmand i Danmark til Foraaret sige: Heller ikke dette Aar har bragt Revision i vore Lønningsbestemmelser eller Tillæg til dem, der trænge, da vilde de kunne tilføje; Det vidste vi forresten allerede for et halvt Aar siden, at det ikke kunde ventes; vi vidste jo, at om end dette Ministerium ikke kunde skade os, Gavn har det ikke kunnet gjøre os. Alle ville rimeligvis sige det, hvilken Anskuelse de end have, og hvilken Stilling de end ere i, og de, som arbejde paa en Revision af Forsvarsforholdene, de ville, naar Alt ligger øde til Foraaret, sige: Det vidste vi jo; vi vidste jo, at jo længere vi stotte det nuværende Ministerium, desto længere udsætte vi Gjennemførelsen af en hvilken som helst Forandring. Det er kun Ildet lysteligt paa alle Omraader, men Enhver maa bære sin Plage; de Andre ville tilvisse nok ogsaa komme dertil. Nu hører jeg nok, at man siger: Ja, det er godt nok, men vi have en Doktrin, som vi arbejde for. Vi Andre paa vor Side have ingen Doktrin; vi tage Forholdene rent faktisk, som de ligge for, og selv om de sende os hjem imorgen, kommer det til at ligge for akkurat paa samme Maade, thi Bølgene lade sig ikke omkæbe. Det er allerede vanskeligt at flytte 6 Mænd fra

Ministeriet og faae andre 6 Mænd ind, men det kan dog gøres; men paa en Studs at omkæbe nogle hundrede tusinde Bølgere, det formaa de ikke. Altsaa, det vil ikke nytte Noget at opløse, de samme Forhold vilde komme frem paany. Det er Sagens faktiske Sammenhæng. Vi fremsætte ingen Doktrin, vi paavise kun, at Situationen er saaledes, medens de Herrer's Doktrin om Athingenes Ligeberettigelse nu er reist op som et Skærmbædt for den Bevægelse, som er tilstede. Men hvad hjælper det Sagen, naar vi blive nøbte til at lægge det og det tilside, fordi vi vide, at det ikke kan nytte at arbejde med det nuværende Ministerium, at Landsstinget gjør det Samme ved en Sag? Jeg ser ikke, at der kan komme noget faktisk Udbytte af denne Ligeberettigelse. Situationen er saaledes grumme Ildet træstende. Sandheden i den nuværende Situation — man tale saa om alle mulige og umulige Ting — er efter min Mening for Folkethingets Vedkommende den — modsig mig, mine Herrer! Børjaartigt! — at, dersom ikke forskjellige Bihensyn bandt, vare vi villige til alle 101 udenfor Formandsstolen at rejse os — om Forlæelse, det ærede Medlem fra Thisted (Jagd) og det ærede Medlem fra Hjerteminde (M. Andersen) vilde vel ikke være med — uden Hensyn til Partifarve og -anskuelse for at sige til Konsejlspræsidenten: Siig det videre i det næste Statsraads møde: Ministeriet er hørt fast. Hvor Skylden end ligger — og vi ville ikke fordybe os i Undersøgelse af Fortid og Nutid — saa er dette vist, at Ministeriet er hørt fast. Forandring maa der til, hvis der skal blæses Liv ind i alt dette døde Stof, som Ministeriet ved Bogtrykkermaskiner har skabt og forelagt den nuværende Rigsdag. Jeg tror, at dette vil være det sande Udtryk for Stemningen, og det ikke blot herinde; men det vil ogsaa være det forløsende Ord ude i det danske Folk uden Hensyn til Partifarve, hvis der herfra enstemmig kom en saadan Udtalelse. Den vilde finde Gjenlyd overalt som et sandt Udtryk for Stemningen, der gav Betingelsen for, at Kræfterne kunde røres, bevæges, bruges til Udførelsen af gode Opgaver for Folk og Land.

Hausen: Jeg turde maaste begynde med for mit eget Vedkommende og sandsynligvis ogsaa for en stor Del af de Søfarendes Vedkommende at udtale en Tale til det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (Sage), ikke alene for de varme Ord, men ogsaa for den inderlige Interesse for Sømandsstanden, som i hans Foredrag igaar blev lagt for Dagen. Naar jeg udtaler dette, er Grunden dertil den, at det forekommer mig, at jeg i det ærede Medlem har faaet, hvad jeg af og til har manglet: et Element i Rigsdagen, som er kyndigt og hjemme i Søfartsforhold og veed, hvad der beager sig i denne Kreds. Det ærede Medlem omtalte meget